

جزوه جامع عربی دهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

الدرس الرابع التعایش السِّلْمِي: همزیستی مسالمت آمیز

موضوع الدرس: أشكال الأفعال ۲

در این درس به بررسی ۴ مجموعه دیگر از وزن‌های فعل‌های ثلاثی مزید می‌پردازیم:

۵- تفاعل

ماضی ← تفاعل: تَعَايَشَ - تَنَازَعَ - تَكَاتَبَ - تَهَاجَمَ - تَفَاخَرَ

مضارع ← يَتَفَاعَلُ: يَتَعَايَشُ - يَتَنَازَعُ - ..... - ..... - .....

أمر ← تَفَاعَلْ: تَعَايَشْ - تَنَازَعْ - ..... - ..... - .....

مصدر ← تَفَاعُلٌ: تَعَايُشٌ - تَنَازُؤٌ - ..... - ..... - .....

نکته ترجمه: فعل‌ها و مصادر دارای این وزن، غالباً بیانگر مفهوم مشارکت دو طرفه هستند. مثال:

تَكَاتَبَ عَلِيٌّ وَصَدِيقَهُ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِت: علی و دوستش از طریق اینترنت با هم نامه‌نگاری کردند.

يَتَعَامَلُ عَلِيٌّ وَصَدِيقَهُ فِي الشُّؤْنِ الْمَخْتَلِفَةِ: علی و دوستش در کارهای مختلف با هم داد و ستد می‌کنند.

۶- مُفَاعَلَةٌ

ماضی ← فاعل: كَاتَبَ - دَافَعَ - شَارَكَ - هَاجَمَ - سَابَقَ

مضارع ← يُفَاعِلُ: يُكَاتِبُ - يُدَافِعُ - ..... - ..... - .....

أمر ← فَاعِلْ: كَاتِبْ - دَافِعْ - ..... - ..... - .....

مصدر ← مُفَاعَلَةٌ: مُكَاتَبَةٌ - مُدَافَعَةٌ - ..... - ..... - .....

نکته ترجمه: فعل‌ها و مصادر دارای این وزن، غالباً بیانگر مفهوم مشارکت یکطرفه هستند. مثال:

كَاتَبَ عَلِيٌّ صَدِيقَهُ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِت: علی با دوستش از طریق اینترنت نامه‌نگاری کرد.

يُشَارِكُ عَلِيٌّ صَدِيقَهُ فِي الشُّؤْنِ الْمَخْتَلِفَةِ: علی با دوستش در کارهای مختلف مشارکت می‌کند.

جزوه جامع عربی دهم انسانی   تألیف: نعمت اله مقصودی   سال تحصیلی: ۱۳۹۶

۷- افعال

← ماضی	أَفْعَلٌ: أُرْسِدَ - أَكْرَمَ - أَحْسَنَ - أَجْلَسَ - أُرْسَلَ
← مضارع	يُفْعَلُ: يُرْسِدُ - يُكْرِمُ - .....-.....-.....
← امر	أَفْعَلْ: أُرْسِدْ - أَكْرِمْ - .....-.....-.....
← مصدر	إِفْعَالٌ: إِرْشَادٌ - إِكْرَامٌ - .....-.....-.....

توجه کنید:

همزه امر فعل‌های این مجموعه، همیشه مفتوح (ـَ) است. زیرا اگر طبق قاعده گذشته و مانند سایر فعل‌ها مکسور (ـِ) گردد، با امر فعل‌های ثلاثی مجرد اشتباه می‌شود.

۸- تفعیل

← ماضی	فَعَّلَ: عَلَّمَ - كَرَّمَ - فَرَّخَ - عَدَّلَ - نَزَّلَ
← مضارع	يُفَعِّلُ: يُعَلِّمُ - يُكْرِمُ - .....-.....-.....
← امر	فَعِّلْ: عَلِّمْ - كَرِّمْ - .....-.....-.....
← مصدر	تَفْعِيلٌ: تَعْلِيمٌ - تَكْرِيمٌ - .....-.....-.....

نکته ترجمه: فعل‌ها و مصادر دو مجموعه (افعال - تفعیل)، غالباً گذرا (نیازمند به مفعول) هستند. مثال:

فَرَّحَ الطَّالِبُ الْمُجْتَهِدُ وَالِدَهُ بِسَبَبِ نَجَاحِهِ فِي الْامْتِحَانِ: دانشجوی موفق به سبب موفقیتش در امتحان، پدرش را خوشحال نمود.

نَحْنُ قُمْنَا بِتَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ الْإِنْتَرْنِتِ: ما کتاب را از اینترنت گرفتیم (دانلود کردیم).

جزوه جامع عربی دهم انسانی تألیف : نعمت اله مقصودی سال تحصیلی : ۱۳۹۶

ترجم الأفعال.

ماضی	مضارع	امر	مصدر
تَعَامَلُ:	يَتَعَامَلُ:	تَعَامَلْ:	تَعَامَلُ: داد و ستد کردن
عَلَّمَ:	يُعَلِّمُ:	عَلِّمْ:	تَعْلِيمُ: یاد دادن
كَاتَبَ:	يُكَاتِبُ:	كَاتِبْ:	مُكَاتَبَةٌ: نامه نگاری کردن
أَدْخَلَ:	يُدْخِلُ:	أَدْخِلْ:	إِدْخَالُ: داخل کردن

ترجم جمل هذه الجداول.

الجدول الأول: تَعَارَفَ ، يَتَعَارَفُ ، تَعَارَفَ : باهم آشنا شدن

الزُّمْلَاءُ تَعَارَفُوا.	الطَّالِبَاتُ يَتَعَارَفْنَ.	أَنْتُمْ سَتَتَعَارَفُونَ.	نَحْنُ مَا تَعَارَفْنَا.	أَأَنْتُمْ تَعَارَفْتُمْ؟
---------------------------	------------------------------	----------------------------	--------------------------	---------------------------

الجدول الثاني: نَزَلَ ، يُنَزِّلُ ، تَنْزِيلُ : پایین آوردن

أَنَا سَوْفَ أَنْزِلُ.	الْعُمَّالُ مَا نَزَلُوا شَيْئاً.	أَتَنْزِلُونَ الْبُضَائِعَ؟	أَأَنْتُمْ نَزَلْتُمْ أَمْ هُمْ نَزَلُوا؟	رَجَاءُ نَزَلْنَ الْأَطْفَالَ.
------------------------	-----------------------------------	-----------------------------	---	--------------------------------

الجدول الثالث: دَافَعَ ، يُدَافِعُ ، مُدَافَعَةٌ : دفاع کردن

الْجُنُودُ يُدَافِعُونَ.	إِنَّهُ لَا يُدَافِعُ.	هُمْ دَافِعُوا.	دَافِعٌ عَنِ نَفْسِكَ.	يَا جُنُودُ، دَافِعُوا.
--------------------------	------------------------	-----------------	------------------------	-------------------------

الجدول الرابع: أَجْلَسَ ، يُجْلِسُ ، إِجْلَاسٌ : نشانیدن

هُمْ أَجْلَسُوا الْأَطْفَالَ.	الْأُمَّهَاتُ يُجْلِسْنَ الْأَوْلَادَ.	إِنَّهُ قَامَ بِإِجْلَاسِ الْحَاضِرِينَ.	رَجَاءُ أَجْلَسُوا الضُّيُوفَ.
-------------------------------	--	--	--------------------------------

جزوه جامع عربی دهم انسانی

تألیف : نعمت اله مقصودی

سال تحصیلی : ۱۳۹۶

گزینه صحیح را انتخاب کنید:

☐	حَاوَلَ	☐	حَوَّلَ	☐	تَحَوَّلَ	۱- الْمَاضِي مِنْ «يُحَاوِلُ» :
☐	يُحَدِّرُ	☐	يَحَدِّرُ	☐	يُحَدِّرُ	۲- الْمُضَارِعُ مِنْ «حَدَّرَ» :
☐	إِقْعَاد	☐	تَقْعِيد	☐	تَقَاعُد	۳- الْمَصْدَرُ مِنْ «تَقَاعَدَ» :
☐	تَدَخَّلِي	☐	أَدَخَّلِي	☐	أَدَخَّلِي	۴- الْأَمْرُ مِنْ «تُدْخِلِينَ» :
☐	لَا تُقَبِّلُوا	☐	لَا تَقَبَّلُوا	☐	لَا تُقَابِلُوا	۵- النَّهْيُ مِنْ «تُقَبِّلُونَ» :